

Súd: Okresný súd Rožňava
Spisová značka: 10C/39/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7812201308
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marian Tengely
ECLI: ECLI:SK:OSRV:2015:7812201308.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Rožňava, samosudca JUDr. Marián Tengely, v právnej veci žalobcu Home Credit Slovakia, a.s., IČO: 36 234 176, so sídlom Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, proti žalovanému Š. X., N.É. XX.XX.XXXX, C. A. S. XXXX/XX, XXX XX T., toho času bytom B. E. X, XXX XX T., o zaplatenie 4 075,43 € istiny s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Určuje zmluvnú podmienku uvedenú v hlave 5, § 1 Úverových zmluvných podmienok, podľa ktorej klient je povinný riadne a včas splácať poskytnutý úver a to v pravidelných mesačných splátkach, ktorých počet, výška a termín splatnosti sú určené v úverovej zmluve. Klient je povinný uhradiť spoločnosti poplatok za vedenie účtu vo výške 0,00 Sk. V jednotlivých splátkach je zahrnutá príslušná časť úverovej istiny, úroky a poplatok za vedenie účtu, ktoré je klient podľa tejto úverovej zmluvy a týchto úverových podmienok povinný platiť, ďalej iba splátka, ak z údajov na lícnej strane nevyplýva inak. Výška úroku sa zistí ako rozdiel súčiny výšky mesačnej splátky zníženej o výšku poplatku za vedenie účtu a počtu splátok a výšky poskytnutého úveru (viď údaje v ÚZ). Za uzatvorenie úverovej zmluvy klient uhradí v hotovosti ku dňu podpísania tejto zmluvy poplatok za uzatvorenie zmluvy vo výške uvedenej v ÚZ ako neprijateľnú zmluvnú podmienku za neplatnú.

V prevyšujúcej časti žalobu žalobcu zamieta.

Nepriznáva žiadnemu z účastníkov právo na náhradu trov tohto konania.

odôvodnenie:

Žalobca sa podanou žalobou domáhal vydania rozhodnutia, ktorým by súd zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 4 075,43 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 0,024 % denne zo sumy 4 075,43 € od 30.06.2009 do zaplatenia a náhrady trov konania, pozostávajúcej zo zaplateného súdneho poplatku vo výške 244,50 €.

Poukázal na skutočnosť, že dňa 09.08.2007 uzavrel so žalovaným Úverovú zmluvu č. 3708069904, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru vo výške 2 655,51 €. Žalovaný sa zaviazal uhradiť úver v 72 mesačných splátkach po 77,21 €, spolu vo výške 5 559,12 €. Žalovaný uvedený úver nesplácal v zmysle dohodnutých podmienok, preto mu žalobca dňa 29.06.2009 zaslal výzvu na splatenie celého dlhu vo výške 4 274,58 €. Žalovaný po zosplatnení zaplatil len 199,15 €, a preto dlh predstavuje sumu 4 075,43 €. Žalobca si uplatnil aj úrok z omeškania vo výške 0,024 % denne, čo predstavuje ročný úrok 8,76 %, pričom žalobca nevyužil zákonom povolený strop tohto inštitútu v zmysle nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., a ďalej náhradu trov konania, pozostávajúcu zo zaplateného súdneho poplatku vo výške 244,50 €

Žalovaný nesúhlasil s podanou žalobou, nakoľko žalobca od neho požadoval vysokú sumu. Bol si vedomý, že má ešte nejaký nedoplatok na pôžičke, nakoľko stratil prácu a prestal splácať splátky.

Predtým zaplatil riadne 17 splátok. Žalobca mu dal vysoké úroky, viac ako 100 %, a preto žiadal súd, aby to preveril a zaviazal ho len na zákonom povolenú sumu. Navrhol priznať splátky po 15 € mesačne z dôvodu, že je nezamestnaný, evidovaný na úrade práce a poberá len 62,00 € mesačne. Trovy konania si neuplatnil.

Súd vo veci pôvodne rozhodol rozsudkom č. k. 10C/39/2012 - 32 zo dňa 28.05.2012 tak, že žalovaného zaviazal uhradiť žalobcovi 1 143,81 € s 8,76 % ročným úrokom z omeškania od 30.06.2009 do zaplataenia, všetko v mesačných splátkach po 15 € počnúc mesiacom, v ktorom rozsudok nadobudne právoplatnosť, vždy do konca toho ktorého mesiaca pod hrozbou straty výhody splátok nezaplacením ktorejkoľvek splátky, v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a nepriznal žiadnemu z účastníkov právo na náhradu trov konania. Proti uvedenému rozsudku podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie. O podanom odvolaní rozhodol Krajský súd v Košiciach uznesením č. k. 1Co/189/2012 - 50 zo dňa 08.04.2014, ktorým napadnutý rozsudok tunajšieho súdu v zamietavom výroku a vo výroku o trovách konania zrušil a vec mu v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie. V odôvodnení uznesenia Krajský súd v Košiciach poukázal na skutočnosť, že zo znenia ustanovenia § 4 ods. 2 písm. g/ zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch účinného od 01.01.2008 síce vyplýva, že zmluva musí obsahovať ročnú percentuálnu mieru nákladov, a ak nie je uvedená, spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, avšak v čase uzavretia úverovej zmluvy účastníkmi chýbajúci údaj o ročnej úrokovej sadzbe v spotrebiteľskej zmluve takýto následok nespôsobil, a preto ak súd prvého stupňa pri rozhodovaní vychádzal z názoru, že pre chýbajúci údaj o ročnej úrokovej sadzbe je spotrebiteľský úver zo dňa 08.08.2007 bezúročný a bez poplatkov, potom jeho záver nemožno považovať za správny, pretože súd na vec aplikoval právny predpis v znení, ktorý v čase uzavretia spotrebiteľskej zmluvy ešte nebol platný ani účinný. Neuvedenie tohto údaju v spotrebiteľskej zmluve tak nemalo za následok, že poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Odvolací súd preto určil, že povinnosťou súdu v ďalšom konaní bude nárok žalobcu posúdiť podľa právneho predpisu (zákona č. 258/2001 Z. z.) v znení platnom a účinnom ku dňu uzavretia spotrebiteľskej zmluvy, na právny vzťah účastníkov konania aplikovať príslušné hmotnoprávne ustanovenia vzťahujúce sa na posúdenie nárokov zo spotrebiteľských zmlúv, vysporiadať sa aj posúdením prijateľnosti jednotlivých zmluvných podmienok z hľadiska, či nespôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán a až následne vo veci o nároku žalobcu v prevyšujúcej časti opätovne rozhodnúť.

Rozsudok Okresného súdu Rožňava č. k. 10C/39/2012 - 32 zo dňa 28.05.2012 dňa 27.06.2012 nadobudol vo výroku, ktorým súd zaviazal žalovaného uhradiť žalobcovi 1 143,81 € s 8,76 % ročným úrokom z omeškania od 30.06.2009 do zaplataenia, všetko v mesačných splátkach po 15 €, právoplatnosť.

Podľa ust. § 226 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky súdny poriadok“), ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je súd prvého stupňa viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

V súlade s právnymi závermi odvolacieho súdu vyslovenými v jeho uznesení súd opätovne pristúpil k posúdeniu nároku žalobcu.

Súd sa v konaní oboznámil s listinnými dôkazmi nachádzajúcimi sa v spise a zistil nasledovné:

Z Úverovej zmluvy č. 3708069904, uzavretej dňa 08.08.2007 žalobcom a dňa 07.08.2007 žalovaným (ďalej len „Úverová zmluva“), ktorej súčasťou sú Úverové zmluvné podmienky spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s. (ďalej len „Úverové zmluvné podmienky“), vyplýva, že žalobca poskytol žalovanému úver vo výške 2 655,51 € (80 000,00 Sk), ktorý mal žalovaný splatiť v 72 mesačných splátkach po 77,21 € (2 326,00 Sk) s termínom splatnosti mesačných splátok počínajúc kalendárnym mesiacom bezprostredne nasledujúcim po dátume poskytnutia úveru a splatnosťou prvej splátky práve po mesiaci od dátumu poskytnutia úveru, pričom konečná výška úveru predstavovala sumu 5 559,05 € (167 472,00 Sk) a ročná percentuálna miera nákladov 32,40 %.

Zo Splátkového kalendára zmluvy vyplýva, že žalovaný žalobcovi v mesačných splátkach od 18.09.2007 do 17.09.2009 uhradil celkovo sumu vo výške 1 511,70 € pri čerpaní peňažných prostriedkov v celkovej výške 2 655,51 €. Ďalej zo splátkového kalendára vyplýva, že ku dňu 29.06.2009 došlo k zosplateniu istiny.

Z listu - Splatenia celého úveru s výzvou k úhrade - zo dňa 29.06.2009 vyplýva, že v dôsledku omeškania žalovaného s úhradou záväzkov vyplývajúcich z Úverovej zmluvy ho žalobca vyzval k splateniu celého čerpaného úveru a zároveň k úhrade zmluvnej pokuty vo výške ušlého úroku, teda celkovej dlžnej čiastky k uvedenému dňu vo výške 4 274,58 €, ktorej splatnosť bola určená 15. dňom odo dňa spísania tohto listu.

Na základe vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že žaloba žalobcu v časti prevyšujúcej nárok žalobcu priznaný rozsudkom Okresného súdu Rožňava č. k. 10C/39/2012 - 32 zo dňa 28.05.2012, právoplatným dňa 27.06.2012, t.j. v časti prevyšujúcej sumu 1 143,81 € s 8,76 % ročným úrokom z omeškania od 30.06.2009 do zaplatenia, nie je dôvodná, a preto ju v tejto časti zamietol.

Súd dospel k záveru, že v prejednávanej veci sa jedná o spotrebiteľský úver, na ktorý sa vzťahujú ustanovenia Občianskeho zákonníka, ako aj zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch.

Podľa ust. § 52 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31. decembra 2007, t.j. v čase uzavretia Úverovej zmluvy (ďalej len „Občiansky zákonník“), spotrebiteľskými zmluvami sú kúpna zmluva, zmluva o dielo alebo iné odplatné zmluvy upravené v ôsmej časti tohto zákona a zmluva podľa § 55, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy.

Podľa ust. § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa ust. § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka").

Podľa ust. 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa ust. § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Podľa ust. § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa článku 3 ods. 1 smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (Úradný vestník Európskych spoločenstiev L 095, 21/4/1993, str. 29-34; ďalej len „smernica“) zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa.

Podľa článku 3 ods. 2 smernice, podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Skutočnosť, že určité aspekty podmienky alebo jedna konkrétna podmienka boli individuálne dohodnuté, nevyklučuje uplatňovanie tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu. Keď predajca alebo dodávateľ vznesie námietku, že štandardná podmienka bola individuálne dohodnutá, musí o tom podať dôkaz.

Podľa prílohy smernice, bodu 1 písm. e), podmienkou uvedenou v článku 3 smernice je požiadavka na spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako kompenzáciu.

Predmetná smernica bola do právneho poriadku Slovenskej republiky prebratá zákonom č. 150/2004 Z. z., ktorým sa novelizoval Občiansky zákonník. Túto smernicu je nevyhnutné využívať ako interpretačné pravidlo k ustanoveniam právneho poriadku, upravujúcich režim spotrebiteľských zmlúv. Toto stanovisko je podporené aj rozsudkom Európskeho súdneho dvora z 27.06.2000 v spojených prípadoch C-240/98, C-241/98, C-242/98, C-243/98 a C-244/98, O. G. E. S. proti R. M. Q. U. S. E. S. proti J. M. S. A. P., J. L. C. B., M. B. a E. V. F., v ktorom sa konštatuje, že účinná ochrana spotrebiteľa sa môže dosiahnuť, len ak národný súd prehlási, že má právomoc zhodnotiť neprímerané podmienky z úradnej povinnosti. Právomoc súdu stanoviť z úradnej povinnosti, či je podmienka nečestná, znamená vytvoriť vhodné prostriedky na ochranu spotrebiteľa voči neprijateľným zmluvným podmienkam. Smernicu je potrebné aplikovať tiež vtedy, keď bola zmluva spísaná vopred a povinný (ako spotrebiteľ) nemohol mať žiadny vplyv alebo dosah na obsah jednotlivých ustanovení zmluvy.

Podľa ust. § 2 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom do 31. decembra 2007, t.j. v čase uzavretia Úverovej zmluvy (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“), sa na účely tohto zákona rozumie

- a) spotrebiteľským úverom dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky alebo v inej právnej forme,
- b) zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom,
- c) celkovými nákladmi spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom všetky náklady vrátane úroku a poplatkov, ktoré sú spojené s poskytnutím spotrebiteľského úveru, s výnimkou
  1. sankcií, ktoré je spotrebiteľ povinný zaplatiť za nesplnenie záväzku uvedeného v zmluve o spotrebiteľskom úvere,
  2. poplatkov, ktoré je spotrebiteľ povinný zaplatiť pri kúpe tovaru alebo služby okrem kúpnej ceny tovaru alebo kúpnej ceny služieb,
  3. poplatkov za prevod peňažných prostriedkov a za udržiavanie účtu určeného na získanie platieb na úhradu spotrebiteľského úveru, platenia úroku a iných poplatkov s výnimkou prípadov, keď spotrebiteľ nemá možnosť výberu veriteľa a tieto poplatky sú neprímerane vysoké v porovnaní s obvyklými poplatkami za obdobné úvery. To sa nevzťahuje na poplatky za vyberanie takýchto úhrad alebo platieb bez ohľadu na to, či sa vykonávajú v hotovosti alebo inak,
  4. členských príspevkov pre profesijné a záujmové združenia alebo skupiny,
  5. poplatkov za poistenie alebo záruky okrem tých poplatkov, ktoré sú určené na zabezpečenie platby veriteľovi v prípade smrti, invalidity, choroby alebo nezamestnanosti spotrebiteľa v sume rovnakej alebo menšej, ako je celková výška spotrebiteľského úveru, úroku a poplatkov, ktoré musia byť určené veriteľom ako podmienka poskytnutia spotrebiteľského úveru,
- d) ročnou percentuálnou mierou nákladov sadzba, ktorá sa aplikuje na výpočet podľa prílohy č. 1 z hodnoty celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom a výšky poskytnutého spotrebiteľského úveru,
- e) poplatkami akákoľvek platba, ktorú je spotrebiteľ povinný zaplatiť veriteľovi pri poskytnutí úveru, okrem úrokov.

Podľa ust. § 4 zákona o spotrebiteľských úveroch:

(1) Zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu, inak je neplatná.

(2) Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí obsahuje najmä

- a) sumu, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov; ak je to možné, treba uviesť aj súčet týchto platieb s upozornením na možnosť účtovania kompenzácie ušlých výnosov, ak veriteľ chce túto možnosť využiť,
- b) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje,
- c) cenu tovaru alebo poskytnutej služby,
- d) identifikáciu vlastníka, ak vlastníctvo neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva spotrebiteľom,
- e) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
- f) meno a adresu spotrebiteľa,

- g) ročnú percentuálnu mieru nákladov; ak nie je uvedená, spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov,
- h) podmienky závislé od objektívnych skutočností, pri ktorých splnení môže byť upravená ročná percentuálna miera nákladov,
- i) výpočet nákladov uvedených v § 2 písm. c), ktoré neboli zahrnuté do výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov; ide o určenie podmienok, za ktorých musí spotrebiteľ zaplatiť zvýšené náklady. Uvedie sa výška týchto nákladov, spôsob výpočtu alebo čo najpresnejší odhad.

(3) Zmluva ďalej obsahuje

- a) oprávnenia spotrebiteľa na zníženie nákladov na spotrebiteľský úver pri jeho splatení pred lehotou splatnosti podľa § 6,
- b) sankcie za porušenie zmluvy,
- c) podmienky, za ktorých možno použiť zmenku alebo šek,
- d) spôsob zániku záväzku zo zmluvy,
- e) práva spotrebiteľa podľa § 7.

(4) Pri nesplnení podmienok podľa odsekov 2 a 3 je zmluva o spotrebiteľskom úvere platná, ak bol spotrebiteľovi na jej základe

- a) poskytnutý spotrebiteľský úver a spotrebiteľ ho začal čerpať alebo
- b) dodaný tovar alebo poskytnutá služba.

(5) Od spotrebiteľa nemôže veriteľ požadovať úrok alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere.

(6) Veriteľ môže postúpiť pohľadávku, len ak to pripúšťa osobitný predpis. Ak dôjde k postúpeniu pohľadávky z veriteľa na tretiu osobu, postupuje sa podľa osobitného predpisu.

(7) Ak spotrebiteľ použije na splnenie záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere zmenku alebo šek, musí si veriteľ počínať tak, aby boli zachované všetky práva spotrebiteľa, ktoré vyplývajú zo zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru.

(8) Veriteľ zodpovedá za škodu vzniknutú spotrebiteľovi porušením odseku 7 veriteľom.

Súd dospel k záveru, že Úverová zmluva zo dňa 08.08.2007 uzavretá medzi účastníkmi je spotrebiteľskou zmluvou na základe vyššie uvedených zákonných ustanovení a neriadi sa režimom Obchodného zákonníka.

Súd zistil, že Úverová zmluva zo dňa 08.08.2007, je v rozpore s ustanovením § 4 ods. 2 písm. a) zákona o spotrebiteľských úveroch, nakoľko neobsahuje všetky náležitosti vyžadované citovaným ustanovením, t.j. sumu, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. V zmluve je totiž uvedená mesačná splátka sumou 77,21 € (2 326,00 Sk) a je tam uvedený počet splátok 72 s termínom splatnosti mesačných splátok počínajúc kalendárnym mesiacom bezprostredne nasledujúcim po dátume poskytnutia úveru a splatnosťou prvej splátky práve po mesiaci od dátumu poskytnutia úveru. Z Úverovej zmluvy jednoznačne vyplýva, že bol dohodnutý úver vo výške 2 655,51 € (80 000,00 Sk). V zmluve je uvedená výška ročnej percentuálnej miery nákladov 32,40 %, avšak v zmluve nie je uvedená ročná úroková sadzba úveru.

V Úverových zmluvných podmienkach, v § 1 Hlavy 5 Podmienky splácania úveru, je uvedené, že klient je povinný riadne a včas splácať poskytnutý úver a to v pravidelných mesačných splátkach, ktorých počet, výška a termín splatnosti sú určené v úverovej zmluve. Klient je povinný uhradiť spoločnosti poplatok za vedenie účtu vo výške 0,00 Sk. V jednotlivých splátkach je zahrnutá príslušná časť úverovej istiny, úroky a poplatok za vedenie účtu, ktoré je klient podľa tejto Úverovej zmluvy a týchto Úverových zmluvných podmienok povinný platiť (ďalej iba „splátka“), ak z údajov na licnej strane nevyplýva inak. Výška úroku sa zistí ako rozdiel súčinu výšky mesačnej splátky zníženej o výšku poplatku za vedenie účtu a počtu splátok a výšky poskytnutého úveru. Za uzatvorenie Úverovej zmluvy klient uhradí v hotovosti ku dňu podpísania tejto zmluvy poplatok za uzatvorenie zmluvy vo výške uvedenej v Úverovej zmluve.

Podľa ust. § 53a ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v platnom znení (ďalej len „Občiansky zákonník v platnom znení“), ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje, alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa.

Ustanovenie § 53a Občianskeho zákonníka v platnom znení je dôsledkom transpozície smernice, ktorá v čl. 7 ods. 1 ukladá členským štátom zabrániť súvislému používaniu neprijateľných zmluvných podmienok: „Členské štáty zabezpečia, aby v záujme spotrebiteľov a subjektov hospodárskej súťaže existovali primerané a účinné prostriedky, ktoré by zabránili súvislému uplatňovaniu nekalých podmienok v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov.“

S ohľadom na relevantnú judikatúru Súdneho dvora Európskej únie by nemali byť žiadne pochybnosti o povinnosti súdu zbaviť spotrebiteľa neprijateľnej zmluvnej podmienky a jej poškodzujúcich účinkov: „Členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa, a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.“ (čl. 6 ods. 1 smernice). Ustanovenie čl. 6 ods. 1 smernice sa má považovať za kogentné ustanovenie a ochrana pred neprijateľnými podmienkami sa má poskytnúť v režime pravidiel verejného poriadku (bod 50 uznesenia Súdneho dvora č. C-76/10 vo veci POHOTOVOSŤ / Korčkovská), teda pravidiel, na ktorých rešpektovaní musí štát bezvýhradne trvať a ktorých rešpektovanie je povinný vždy a za každých okolností vyžadovať.

Ustanovenie § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka v platnom znení zakazuje dodávateľovi používať zmluvnú podmienku, ktorá bola právoplatne súdom vyhlásená za neprijateľnú. Takáto zmluvná podmienka je neplatná (podľa ustanovenia § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka v platnom znení, pričom ide o absolútnu neplatnosť). Jej ďalším používaním dodávateľ vytvára protiprávny stav, navyše zákonom explicitne zakázaný, a priznanie plnenia z takejto zmluvnej podmienky je v priamom rozpore so zákonom. Ak by súd priznal plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky, išlo by o tolerovanie pokračujúceho protiprávneho stavu zo strany súdu a popieranie vysokého záujmu Európskej únie a práva Európskej únie na ochrane práv spotrebiteľa. Zákaz používania vychádzajúci z právoplatného rozsudku súdu sa týka celého textu predmetnej zmluvnej pokuty a zmluvnej podmienky ako celku, a preto nemôže ísť len o čiastočnú neplatnosť zmluvnej pokuty. Súdom ako orgán členského štátu Európskej únie je pri poskytovaní ochrany pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami povinný ex offio skúmať, či voči spotrebiteľovi nie je uplatňované plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky, a to aj z takej, ktorú súd už skôr judikoval (§ 53a Občianskeho zákonníka v platnom znení). Plnenie z takejto podmienky navyše vždy zakladá bezdôvodné obohatenie (§ 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka; „z neplatného právneho úkonu“). Navyše zmluvnú pokutu uplatňovanú z absolútne neplatného zmluvného dojednania nemožno zmoderovať, pretože tomu bráni jej neplatnosť. Zníženie zmluvnej pokuty podľa všeobecného ustanovenia § 545a Občianskeho zákonníka v platnom znení sa môže týkať iba platne uzavretej zmluvnej pokuty.

Zákaz ďalšieho používania neprijateľnej podmienky v demokratickej spoločnosti by mal byť samozrejmy a rešpektovaný subjektmi práva ipso facto. Ak existuje zákonná povinnosť zdržať sa protiprávneho konania (v podobe používania neprijateľnej zmluvnej podmienky) je oprávnené očakávať, že dodávateľ bude právnou povinnosťou rešpektovať a od spotrebiteľov nebude požadovať plnenie v rozpore s dobrými mravmi, majúce svoj základ v neprijateľnej zmluvnej podmienke. Takéto - prirodzene anticipované konanie - je nielen prejavom rešpektu k právu, k hodnotám právneho poriadku a zásadám súkromného práva, ale osobitne prejavom konania v súlade s dobrými mravmi (§ 4 ods. 8 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa) a v súlade s povinnosťou odbornej starostlivosti (§ 2 písm. u) zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa).

Ochrana spotrebiteľa pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách vychádza z predpokladu, že spotrebiteľ je z hľadiska informovanosti a z hľadiska vyjednávacej pozície v slabšom

postavení a má spravidla na výber buď zmluvu vopred naformulovanú dodávateľom akceptovať so všetkými formulárovými klauzulami alebo ju odmietnuť. Možnosť zmeny štandardných podmienok zo strany spotrebiteľa je len iluzórna a je zjavné, že ide o rovnosť len formálnu. Aby sa dosiahla faktická rovnosť, je to možné dosiahnuť len vonkajším zásahom (porov. rozsudky Mostaza Claro, C 168/05, bod 25, Océano Grupo Editorial SA C 240/98-C 244/98).

Podľa ust. § 153 ods. 3 a 4 Občianskeho súdneho poriadku:

(3) Súd môže v rozsudku, ktorý sa týka sporu zo spotrebiteľskej zmluvy, aj bez návrhu vysloviť, že určitá podmienka používaná v spotrebiteľských zmluvách dodávateľom je neprijateľná; v takom prípade súd uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dojednané v spotrebiteľskej zmluve.

(4) Ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky alebo mu na základe takejto podmienky súd uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dojednané v spotrebiteľskej zmluve.

Podľa ust. 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

Podľa ust. 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa priech dobrým mravom.

Podľa ust. 41 Občianskeho zákonníka, ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu.

Zmluvná podmienka uvedená v § 1 Hlavy 5 Úverových zmluvných podmienok je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Preto súd podľa § 153 ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku uviedol neprijateľnú zmluvnú podmienku vo výroku rozsudku, nakoľko nepriznal žalobcovi požadované plnenie z dôvodu neprijateľnosti zmluvnej podmienky, a to spôsobu vymedzenia úrokov a poplatkov, ktoré tvoria navýšenie predmetného úveru.

Zmluvná podmienka uvedená v § 1 Hlavy 5 Úverových zmluvných podmienok je pre rozpor s ustanovením § 53 Občianskeho zákonníka neplatná, pretože spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech žalovaného ako spotrebiteľa.

V prejednávanej veci z Úverovej zmluvy nevyplýva, z akých položiek (poplatkov a úrokov) pozostáva navýšenie úveru, aká je výška splátok istiny, aká je výška splátok úrokov a aká je výška splátok ďalších poplatkov, preto tieto zmluvné podmienky spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Žalobca totiž do Úverovej zmluvy uviedol celkovú splátku, z ktorej nie je možné zistiť jednotlivé zložky. Dojednanie o úrokoch a ďalších poplatkoch, ako aj o ich výške, respektíve spôsobe jej výpočtu bolo uvedené len v citovanom ustanovení Úverových zmluvných podmienok (§ 1 Hlavy 5), čo súd vzhľadom na skutočnosť, že uvedenie sumy, počtu a termínu splátok istiny, úrokov a iných poplatkov je v zmysle ustanovenia § 4 ods. 2 písm. a) nevyhnutnou náležitosťou samotnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere, považoval pri ich uvedení len do Úverových zmluvných podmienok, kde ako súčasť husto a drobným písmom písaného textu zmluvných podmienok splývajú s ostatnými podmienkami, za obchádzanie zákona a zavádzanie spotrebiteľa. Rovnako ako aj ustanovenie, v zmysle ktorého je v jednotlivých splátkach zahrnutá príslušná časť úverovej istiny, úroky a poplatok za vedenie účtu, ktoré je klient povinný platiť podľa Úverovej zmluvy, nakoľko výška úrokov (ročná úroková sadzba) napriek odkazu v Úverových zmluvných podmienkach v samotnej Úverovej zmluve uvedená nebola. Navyše zmluvné podmienky vyjadrené v ustanovení § 1 Hlavy 5 Úverových zmluvných podmienok neboli vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne, a teda boli formulované v rozpore s citovaným ustanovením § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Vymedzenie úrokov spôsobom uvedeným v Úverových zmluvných podmienkach je neurčité a nezrozumiteľné a z uvedeného nevyplýva ani výška

jednotlivých zložiek mesačnej splátky, pričom priemerný spotrebiteľ nemá možnosť si uvedenú výšku ani vypočítať. Spotrebiteľ tak v čase uzatvárania zmluvy ani v priebehu trvania zmluvného vzťahu nemal vedomosť o tom, z akých položiek, v akej výške pozostáva navýšenie úveru.

Súd zároveň poukazuje na to, že zmluvná podmienka uvedená v § 1 Hlavy 5 Úverových zmluvných podmienok, ktorá bola vyhlásená za neprijateľnú, nebola individuálne dojednaná, čo vyplýva aj z rozhodovacej činnosti súdu, ktorý rieši viacero sporov, kde vystupuje žalobca a uplatňuje si právo na zaplatenie navýšenia poskytnutého úveru. Úverové zmluvy sa líšia svojím obsahom len v údajoch o spotrebiteľovi, výške úveru a výške a počte splátok. Tieto zmluvy sú formulárovými zmluvami, do ktorých sa údaje dopisujú. Žalobca v konaní nepreukázal, že by boli zmluvné podmienky individuálne dojednané.

Súd pri zohľadnení všetkých týchto skutočností dospel k záveru, že dojednanie účastníkov vyjadrené v § 1 Hlavy 5 Úverových zmluvných podmienok je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, a preto je podľa ustanovenia § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka a aj podľa ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka neplatná.

V zmysle ustanovenia § 41 Občianskeho zákonníka sa uvedené dôvody neplatnosti vzťahujú len na časť právneho úkonu, a to na navýšenie (úroky a poplatky) poskytnutého úveru, a preto neplatnou je len táto časť právneho úkonu, keďže z jeho obsahu vyplýva, že túto časť možno oddeliť od ostatného obsahu Úverovej zmluvy.

Súd zároveň považoval aj neuvedenie výšky splátok istiny, úrokov a poplatkov za neprijateľnú podmienku, ako to má na mysli ustanovenie § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka. Navyše súd poukazuje na ustanovenie § 4 ods. 5 zákona o spotrebiteľských úveroch, z ktorého vyplýva, že od spotrebiteľa nemôže veriteľ požadovať úrok alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere.

Vzhľadom na konkrétne chýbajúce údaje v Úverovej zmluve, o tom z akých položiek pozostáva navýšenie úveru, ako aj o výške, počte a termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, a tiež vzhľadom na to, že žalovaný úver čerpal, súd zmluvu o spotrebiteľskom úvere uzavretú medzi účastníkmi konania považoval za platnú, avšak poskytnutý úver považoval podľa citovaného ustanovenia § 4 ods. 5 zákona o spotrebiteľských úveroch za bezúročný a bez poplatkov.

Vychádzajúc z uvedeného a zo skutočnosti, že žalobca poskytol žalovanému úver vo výške 2 655,51 € a žalovaný uhradil žalobcovi spolu sumu 1 511,70 €, súd priznal žalobcovi len plnenie, ktoré žalobca poskytol žalovanému, znížené o uhradené splátky, čo v danom prípade predstavuje 1 143,81 €, a v prevyšujúcej časti žalobu v súlade s ustanovením v súlade s ustanovením § 4 ods. 2 a ods. 5 zákona o spotrebiteľských úveroch v spojení s ustanovením § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka ako nedôvodnú zamietol.

Výrok o náhrade trov konania sa opiera o ustanovenie § 142 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo. Nakoľko úspech žalovaného presiahol úspech žalobcu a žalovaný si v konaní náhradu trov neuplatnil, súd v konečnom dôsledku nepriznal právo na náhradu trov konania žiadnemu z účastníkov.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Košiciach prostredníctvom tunajšieho súdu.

Podľa ust. § 205 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa ust. § 205 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, možno odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, odôvodniť len tým, že: a) v konaní došlo k vadám

uvedeným v § 221 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a Občianskeho súdneho poriadku), f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa ust. § 42 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku, pokiaľ zákon pre podanie určitého druhu nevyžaduje ďalšie náležitosti, musí byť z podania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť podpísané a datované. Podanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis, ak je to potrebné. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, pri ktorom vznikla poplatková povinnosť zaplatiť súdne poplatky, trovy trestného konania, pokuty, svedočné, znalečné a iné náklady súdneho konania, vedie sa výkon rozhodnutia z úradnej moci.